

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹ ԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԻԹԱՍԼԼԻԳ ԴԱԶԵԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 335

ՍՍԼԸ

ԻԻԶԻՆՃԻՒ ՍԷՆԷ

23 ՅՈՒՆԻՍԻՐ 1873

Ահապարհ Հաղորդեթ չիմարիթ հաթթատա իւշ տէֆա եանի Սայը , Բէնչէնպիհ վէ ճումաա էրթէսի կիւնէրի քէսիր նիւսէ իւն նէշը օլունաադ Դաղէթանըն Ապոնաթը Սէնէվի 6 . Ալթը սյըղը 3 պուշուդ վէ իւշ սյըղը 2 մէհիսիյէ վէ պէհէր նիւսէսի 40 փարա տըր : Թաշրաշար իչին բոսթա իւնրէթի գամմ օլունար : Ապոնաթըն թարիսի պէհէր սյըն պիւրիսէն եախոտ օն պէչինսէն իթիսար օլունաադ տըր : Դաղէթսյա սէրճ օլունաադ իչին կէսոտէրիւնէք էպրադ վէ մէքիսթիպ Դաշրաթատա Էրմէնի Քիլիսէսի սօգաղընաա Կ . 19 իւն մուրադգամ Սէտսյը Հաղորդեթ մաթպատաղնա իրապ օլունար : Իլանաթըն պէհէր սըրաթը Էք տէֆա 100 փարա , իքինճի տէֆա 60 փարա տըր : Բաղուն նէշրիյաթ իչին սյըրճա բաղարըդ օլունար :

Ս.ՄԻԹԱՍԼԷ 23 ՅՈՒՆԻՍԻՐ

ՏՍԻԻԼԻՅԷ

Զաթը հաղորդեթ Սատրաղամի կէչէն ճումաա իրթէսի կիւնիւ Մապէշը Հիւմայունէ կիտիւպ հազարը հաղորդեթ թաճառարիյէ չըգմըշար տըր :

— Պահրիյէ նազըրը տէվլէթլու Հիւմէյին Ալթի բաշա հաղորդեթի կէչէն ճումաա կիւնիւ Սէլաճըդ քէսիւ պիւսինտէ պուլունտուգտան սօնրա հազարը հաղորդեթ Շէհրիարիտէ մէսուլ շէրէֆինէ վէ իքի սաաթ գատար իլթիֆաթը հաղորդեթ Փատիշահիյէ նայիլ օլմուշ տուր :

— Սըրպ թարաթընաա գուհուրա կէչէն պաղը կէսնա ուշընսուղըղը սէպէպ , կէոյա Սատըր սապըդ տէվլէթլու Միւհաթ բաշա հաղորդեթիւնի կէչէն Սէտարէթլէրինտէ Բումէլի չըմէնաթէրլէրինիւ Նիշ վէ եախոտ Վիսին թարիգիյէ ինչա օլունաադնա գարար վէրիւմիշ իքէն միւշարիլէյին ինֆիսալիստէն սօնրա պուշա միւսաթիտէ օլունաադընաա իմիշ տէյէրէք քէանունի սանի սօգուղ թարիգիյէ Թաշրա պիր պէնտ կէօրիւլիւ :

Յօրէթնամ Սաթըրիա սէֆինէսի զարդ վէ թէլէֆ օլմուշ տուր :

— Պահրիյէ նազըրը սապըդ Նամըդ բաշայա էրմի պին զուրուշ մաաղուլիյէթ մաաշը թախսիս օլունուղ իչիսիւմիշ տիր :

— Պիլճիւմլէ տէվաթը Սալիյէ վէ աղլամը Շահանէտէ միւսթախտէմ մէհէ մուրինին թէտահիւլտէ գալան մաաշաթընըն քէմիյէթ վէ քէյիլիյէթինի միւսպէյին պիր գըթա ճէտվլի տէֆթէրինին թանգիւմ վէ թէրթիպիյէ իսաքիբայը Շահանէյէ արդ օլունաադնա տաիր իրաաէյի Սէնիյէյի հաղորդեթ Փատիշահիւն շէրէֆ-

թաալիք իթիյինի Լէվնէ Հէր-Էր զաղէթաը եաղըյօր :

— Լօնարաաա պաարլան Տէրէֆ նամ զաղէթա մէմալիքը Օսմանիյէտէ օլան պանդայը Օսմանիյէտէն պաշգա պանդը ումումի նամընտա տիկէր պիր պանդըն թէշըրի իչին իրաաէի Սէնիյէի հաղորդեթ Փատիշահի թաալիք իթիյինի սիւրէթը գաթիլէտէ եաղորդաա սօնրա շու արաղըդ էապիշը ումումիյէնի պէր քէմալ օլունուղա ճիհէթիյէ տէվլէթը Սիլիյինի գուվլէի ապէրիյէսինտէն եիւղ պին գատաւընըն թէնգիլ իտիլէճէյի ճիհէթիյէ քէյիլիյէթ Պապը Ալի ճէ տէրտէսթը թէղէքիւր տիր տէյօր :

— Բարիլ շէհր էմանէթի քէիսի սապըդ Պարօն Հափսանըն Տէր Սաաաթէթ միւսթէվլէճիւհէն հարաքէթ իլլէտիլի Բարիլաշէն 20 քէանունի սանի թարիսիյէ քէիլտէ գըլընան թէլէկրաֆաան աղնալըմըշ տըր :

— Սիւվէիշ գանալընտան միւրուր իտէճէք սէֆալիւն թաղըրի իչին պիր միւսթէվլէթ գօմիսիոնու թէշըրիյէ գաւար վէրիւմիշ իսէ տէ , չիմարիք մէղքիւր գօմիսիոնաան սարֆը նազար իլլէ իլլուտէ Պապը Ալի ճանիպը սամիսինտէն իշէ պաղըլաճաղընը Լէվնէ Հէր-Էր եաղըյօր :

ՍԷՆԷ ԷՆԷՆԷ

Կէչէն նոյնմէր սյընտա գանալը մէղպուրուն հաաղաթը պիր միլիօն 342 պին 231 ֆրանգա պալիլ օլմուշ վէ մէղքիւր գանալտան 33 ինկիլիլ , 7 Ֆրանսըդ , 4 Օսմանը 4 Իթալիա 2 Սաթըրիա , 2 Սլէման 1 Սրանիօլ 2 Սըրըրը 1 Տանիմար , գաղը 1 Նօրվէճիաղը ճէման 81 սէֆալին միւրուր իթիւշ տիր :

Բումէլի թիմուր Էօլարընըն ինչաթը իչին Հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլլէ Ս , Հէրշ միանընտա ապտ օլունան մուղալէլէնամէնին թէաղիլ վէ մուպէնէսի իչին թէշքիլ օլունան Գօմիսիօն ալթի իւլ պէյան զէվաթտէն իպարէթ տիր :

Բէիս , տէվլէթլու Խալիլ Շէրիֆ բաշա հաղորդեթի :

Ա.գաւաան , խարիճիյէ միւսթէշարը Սլէքսանար Թէօտօրիսի էֆէնտի :

“ Օտեան էֆէնտի :

“ Բարնիս էֆէնտի :

“ Մ. Էմիլ Նարէն :

Սըրքէաթիպի Մ. Քիւնէ :

— Խիւսալէնտիկեար զաղէթաընտա կէօրիւլիւ վէչիլէ սաիր սէնէլէրտէն զիաաթ պու սէնէ բոտա բիւղիկաարը չիտաթիլ օլունա , Օրհան վէ Միւրաաիլէ ճամիլէրինիւ շէրիֆէլլի վէ միւսարէլէրինիւ օղարըլարը վէ սէքսէն եիւղ սէնէլէք քէօքլէնմիշ չընար վէ սէրվի ալաճլարը վէ պէշալթը պապ հանէ վէ թամիլթէ միւսթամ պիր հայըլ էպիլիյէ միւսնէտիմ օլմուշ վէ ճամիլէրին իւղէրինտէ պուլունան գաւըլունըր տալի չըղմըշ օլունա կէրէք հաղինէլէվաֆճա վէ կէրէք ահալիճէ հայըլ գաւար վէ զիան վաղը օլմուշ իսէ տէ , համա օլուն նուֆուսճա պիր թէլէֆաթ օլմամըշ տըր : Քէզա զաղէթայը մէղպուրտա կէօրիւլիւ վէչի իւղրէ Քէօթահիաաա պիր հարիլ գուհուրիյէ իքի իւշ պապ հանէ միւսթէրէք օլմուշ տուր :

— Սէր- զաղէթաը իքի մահ միւտա տէլէթ թաաթիլ իտիլմիշ տիր :

— Պաղտատ վիւլայէթի ճէլիլիսի մուգատտէմա շէրէֆթաալիք իտէն իրաաէի Սէնիյէի մախսուսէ իւղէրինէ Պաղտատաա պիր մէճիսը մէարիֆ թէշըրի իթիյինի Զէվրա զաղէթաը եաղըյօր :

— Թիֆլիսում և այլնան թէլէկրաֆ-
նամէլէր մաալինան միւսթէպան օլտուզու
վէճհիլէ Խոանտա Գօլէրա հաթթալըզը
քեամիլէն միւսթէֆի օլմուշ տուր :

Լ. — Թիֆլէի շու վէճհիլէ եազըլը
տըր :

« Մէարիֆի ումումիյէ նէզարէթը
պէհիլէսի թարաֆընտան նէշը օլունան
պիր իլաննամէնին մէալինէ նազարէն պա-
ղը զաղէթալէր ֆախէլու քիթապլէրին
թաալը նէշըին մէարիֆ նէզարէթի մէն
իթաի տէյու եազըլըլար իսէ տէ , խիլաֆ
օլուպ պիլապս նէզարէթը միւշարիլէյհա-
նըն մէճմուրիյէթի պու միսիլու ֆախէ-
լու քիթապլէրին նէշըին թաղ վիլէթ վէ
ճէսարէթ վէրմիշ տիր : վէ մէշըբիւր իլա-
նըն մազսէտի պաշգա պիր շէյ օլմայըպ ,
ֆաղաթ գանուլարըն մէրի իւլ իճրա
թութուլմաալը պապընտա պու միսիլու
լաղա ֆախէլու քիթապլէրին միւշարիֆ-
լէրին էվլէլ էմիրտէ մէարիֆէ միւրա-
ճաաթ իտէրէք ըուխաթ թաշիլ իթ-
տիքտէն սօնրա պասամալարը իչին Պապը
Ալիյէ աղ իթմէքսէն իպարէթ տիր , վէ
իլլալ իտիճի վէ առապը ումումիյէյէ
մուզիրը քիթապլարա կէլինճէ մէարիֆ
թարաֆընտան պունլարըն թապ սւ նէշըի-
նէ հիշ պիր վաղըթ ըուխաթ վէրիլմէտի
զապլիյէ թարաֆընտան շէտիտէն առա-
նըպ գօլալանմազաա տըրլար , վէ պու հօ-
տա քիթապլարըն սաթըլմաալը իչին էօղիւր
պէյան իթմէք իթմէյէնէր մէարիֆէ միւ-
րաճաաթ իտէրէք քիթապլարըն սաթըլ-
աղը մաշալլէրի պէյան իտէպիլլէր :

Հասըլը սէպէպիտէն մէարիֆ ալէյ-
հինտէ շիքեայէթ զուհուր իտէն իքի քի-
թապլար եանի Միահաա էֆէնտի թէլիֆ
քէրաէտի Թաշիլէ նամ քիթապ , վէ Գէ-
մալ պէյ թէլիֆ քէրաէտի էվրաղը քէրա-
նամ քիթապ , էվլէլ էմիրտէ գանուլ միւ-
ճիպինճէ մէարիֆէ միւրաճաաթ օլուն-
աուդաա պապըլմաալըն ըուխաթ վէրի-
լէճէք տիր :

— Պօնաաաա ալլան խապլէրէն
նազարէն , Աւթըրիա վէ Մաճարիթմանըն
պաղը պէլուլէրինտէ գօլէրա հաթթալըզը
իլիթիլլիլինտէն օլ թէրաֆլարաա կէլէն-
լէր հաղըլնտա թէտապիլարըն լաղըմէնին
իճրաալը Պօնաաա լիլայէթը վալիսի թարա-
ֆընտան էմր օլունմուշ :

Բուսիա սէֆիրի ճէնէրալ Իյնաթիէֆ
ճէնապլէրինին թաշթը հիմայէթինտէ վէ
Էթուլ Գօլէն նամընտա եէնի պիր զաղէ-
թա չըգաճաղըն վէ պու զաղէթա Սըլալ-
լըք ալթըր օլմագ իլէ թապ ու նէշըի
հաղըլնտա Պապը Ալինին ըուխաթըլլա
Բուսիա թարաֆընտան իթա օլունմաա
իտէյէ միւսթաղը պուլունտուզունու Լէ-
վանթ Հէրալտ եազըլը :

— Միւթէվէֆա ձէմիլ բաշանըն թէրը
իլլէմիշ օլտուզու 200 պին ֆըրանգ տէյնի ,
թէրէքէսինտէն թէլէտիյէ գըլընմաղ իլէ
հալը վէ շիֆթիլլէրինին ֆիրուլթ օլուն-

մաալնա լուզում կէօրիլմէտիյի քէզալիք
զաղէթալը մէզալուրտա մուհարէր տիր :

— Կէլէն ճուճաա ալալմը Աւթըրիա
սէֆիրի գօնթ Լուտուֆ ճէնապլէրինին
վէրալիյի զիաֆէթէ Մապէյը Հիւմայուն
պաշ քէաթիլի պէյ էֆէնտի կիտէր իքէն
առապաաաա սիւշիւպ ճիւղիճէ զէտէլէն-
միշ իսէ տէ , հէքիմէ լուզում կէօրիւն-
միւշ օլտուզունու Լէվալ Հէրալտ եազըլը :

— Սէլանիք վէ Պօնաա վալիլէրինին
թալինաթլարըն թէնգիլիլէ պատէզին
վալի մաաշընտան պաշգա թալիսաթլա-
րը օլմայաճաղը քէզալիք զաղէթալը մէզ-
ալուրտէ մուհարէր տիր :

— Պիր գաշ կիւնտէն պէրու Ստանպօլ-
տա մէսքիւքսթըն ֆիաթլարը թէնգի-
ղիւ պուլուպ իլրա 110 զուրուշա գաաար
ինտիլինտէն խալը պու եիւզտէն հալը
միւթէլարուր օլմագաա տըր , ագճէլէրին
պիրտէն պիրէ պէյլէ թէնգիլիլ իթմէ-
սինտէ մէյտանտա մուհիմ պիր սէպէպ
կէօրիլմէյիլ վէ պաղը մաշալտէ իսէ ,
էլան 120 զուրուշա վէրիլլիլինտէն հիւ-
քիւմէթը Սէնիյէնին նազարը աղգաթ
վէ մէրհամէթին տալէթ իտէրիլ :

Պու կիւնտէն Բարիլտէ թապ ու
նէշը օլունան Էրմէնի մէսէլէսի նամընտա
պիր ըէսալէ , Էրմէնի Պաթթիլլէրինին
հաղըլը օլտուզըլըն պի թարաֆանէ
իսպաթ իթմէքտէ օլուպ , ըէսալէի մէզ-
քիւրէնին մուգաաաթմէսինտէ մուհարէր
պիր մէքթուպ մաալինէ նազարէն քիթա-
պը մէզալուրտէ մէվաաալը միւթէլէքքի-
լէսի Մ , Տալիթ Իւրքիւհար նամ զաթ
թարաֆընտան թէրթիլ վէ իրաալ օլուն-
մուշ իսէ տէ Տէվլէթը Ալիլէնին համիի
սաաղը պիլլէ պիր զաթըն Պապը Ալի-
նին բօլիթիլպաղը գաաթիմէսինտէ խալուճ
իլլէտիլինի աղգաաա աղըլտ շու քէլալլէր
իլէ պէյան իլլէմէսի աղըրուսա շայանը
թաաճիւպ տիր :

« Պու կիւնտէ գաաար գուվլէլի Տէվ-
լէթը Ալիլէնին պաղա վէ իսթիլլըլընա
մինսէպէպ հաղըլանիլլէ վէ սաաղըն ֆիլի-
լէ կէթիլլիլմէսինտէ Պապը Ալի թէրէտ-
աիւտ կէթիլլիլմէքտէ օլտուզունտան աղ-
րուսա թաաճիւպէ շայան իսէ տէ , տի-
կէր թարաֆտան Բաբա հաղըլթէլլիլին
պու միւշիլ մաաալիլ տիւնեաաաա գաղ-
միշ զանի օլունան աղ վէ մաղըլըլընը
իսթիմալ իլլէմէսի տալի շայանը թէհայ-
լիւր տիր » :

Պու ըէսալէտէն պիր հաթթա զար-
ֆընտա 100000 առէտ ֆիրուլթ օլտուզ-
տան մաաաա պիր Պաթթիլլէ զաղէթաալը
տալի իլալէ թարաֆընտա թապ իթտիրտի-
լի 35000 առէտին պիր հալըսը Ինկիլ-
թէրը վէ Վիէննաաա թալէպ օլունմուշ
տուր :

Կէլէնքի նուսիսէմիլտէ Էրմէնի Պա-
թթիլի մէսէլէսինին թէվաթուր պուլա-
ճաղըն պէյան իլլէմիշ իտիք , իլթէ պու
կիւնքիւ կիւն պու մէսէլէ Պաթթիլլէ եա
Քրիսթիանըպ մէսէլէսի վէ մէզէնպ սէր-

պէսթիլլէթի ճիհէթինէ թաալիք իթտիլին-
աէն հէր մէտէնի քիմսէյէ աղըրուսա օլ-
մաալլա հէր մէմալիքտէ վէ նէֆսը Ըս-
տամպօլտա զիաաէ հալէս իլէ միւզաքէ-
րէ օլունմաաաա տըր :

Վիւքէլալը հաղըլէ Էրմէնի Պաթթի-
լիլլէրինին պու առա Պապը Ալինին մաթ-
լուպաթընա մուաֆըք աղ իլլէտիլլէրի
թաաալլուր միւճիպինճէ հիւսիւ խի-
թամ վէրիլլէ բէք էլի օլուր , շիւքիւ
Ջաթը հաղըլթը Շահանէ տալմ իւլ էվ-
գաթ թէպաալը ըաղըգալլէրինտէն պուլու-
նան պէյլէ պիր միլլէթմէն զիաաէ պիր
շէյ թալէպ իտէր իսէ , վիճաալլէրի ալ-
թիւլթ օլաճաղ տըր : (Պօնիք Գօլէն)

Իպրէն նամ զաղէթանըն Իւրքիւպաէն
թէլէսիլլէ շայան աղըլը պիր մէքթու-
պուն մաալինէ նազարէն շէշը մէզալուր-
տէ Խաաա աղաաաաաաա պիրլինին օն պիր
հաշընտա պիր գըղը վալիտէսիլլէ պէրա-
պէր գօմիլյա կիաիլ վէ պաաէհու չօ-
ճուգ գաաըն աճըգաղպա հանէսինէ կէ-
լէրէք գաաընը աղըրուսաաաա սօնրա
թէքընը վալիտէսինին եանընա կիթմէք
իւզրէ իքէն Իպրահիմ շուլուշ իսթինտէ
պիրլինին զէվճէսի պու չօճուգա ըաթ կէ-
լէրէք վէ պաշընտա պուլունան պիր գաշ
ալթունա թաաաա իտէրէք « Կէլ Խանա
սաղըլ վէրէյիմ » տէյու չօճուգա էվլինէ
աղպ պիր իքիլէ պօղմուշ վէ կիւպրէ իչինէ
սօղուպ պաաէհու գաաընու Էթիլլէնէ չը-
ղըպ տուրուր վէ չօճուգուն վալիտէսի էվ-
լաաընը կէճիլլէսինտէն էթիլլէրիւ առա-
մաաա իքէն պու գաթ իլէ սիլալ իթմիշ
իսէ տէ չօճուգա կէօրիլլէրինի պէյան
իթմիշ հալ պու քի չօճուգ հէնիլլէ օլմէ-
միշ օլտուզունտան կիւպրէնին ալթընտան
չըգաղընը պու ճանալար գաղը կէօրիւն-
ճէ հէման պիր պըշաղ իլէ մաաաաաաա պօ-
ղաղընտան կէօրիւնէ գաաար եալալա-
յըպ թէլէթ իթմիշ , պաաէհու տուրու-
տուգաա աէրաէսթ օլունուպ իֆաաէլի հալ
իթմիշ վէ շիմի մաշալուսաա իմիշ :

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի Յ Է

Բէթըսպուրկտան շու վէճհիլէ եա-
ղըլը տըր :

Թիւրքիտան . Մօսկօթ աօաքիլի գօ-
մանտանլէրինին իֆաաաթընա նազարէն
թաթար պաշը պօղուլլէրի Էւրոբա ու-
սուլի թաալիմ վէ գօմանտա թաշթընտա
պուլունուպ ուսուլը ճէտիտ իւղրէ թիւֆէնկ
վէ թօք պաթէրէպլէրինէ մալիք իմիլլէր :

Շէյլէ քի պու թիւֆէնկլէր Հինտին
Ինկիլիլ գուլմաաաաաաաա իլթիւրա օ-
լունուպ Սիպիրտէն ֆիրարի Լէհ զա-
պիլլէրի տալի աաքէրիճէ եիւքսէք
գօմանտալլէրտէ միւսթաաալ իմիլլէր :

Թաթար աաաքիլիլին շու թարաղգի-
սինէ հէր քէսի ինանըրմագ միւշքիլ ի-
սէ տէ , պիր գաշ սէնէ աղաէմքի ինթի-
ղաաղըլըլարա նազար օլունտուգաաա ,

պաշտօնաւորաւ զապիթանքն սեմէ-
րէի իրաւամբ իլէ օլտուղու մատիւմ օ-
լուր :

Պաւ արա Խնկիթէրանքն պիրաւն
պիրէ ուղղուտան ույանը պողոտան
ուղղու Բուսիանքն պիր աւարմ տահա Ս-
սիանքն վառաթընա իլէրու կիթմէսինէ բու-
քիզալէ օթմէրէմէյէճէյինի պիլ պէյան է-
հէրչի մուսաֆազաթ իթմէտիլի թաղաւր-
տէ մուհարէպէյէ զըյամ իտէճէյինի թէպ-
իլ իթմէսիլէ հէր քէսին մէճմաւ իթ-
մէտիլի պիր վաղըթտա պէօյլէ պիր մու-
խաթարանքն զուհուրի վիւքէյոյը թէ-
րէտաիւտէ իլգա իթմիշ տիր : Պաւ սէպէ-
պէ մէպին հէր քէս խէյֆ ու տէհէյթէ
կիթիթաթ օլմաղ իլէ Խնկիթէրանքն
խըրս վէ հիտաթ իպրաղ իթմէքտէ իտէ-
լէր տէ : տէվլէթը միւշարիլէյհա իլէ պիր
մուհարէպէ վուհուրինտէ Պահրէն վէ Ս-
սիայը վիւսաթտա տաթի Պէրրէն մալիք
օլտուղու մուսթաղամ պուհնա գուվլէթէ
մուգալմէթ իտէմէյէճէյինի էն խըրս-
լըյարնա պիլէ բանա մաալիւմ տիր :

Բուսիա տէվլէթի պիր աղ իպրամ-
տան սօնրա Խնկիթէրանքն մաթլուպա-
թընա մուսաֆազաթ իտէճէյի մէճմուլ ի-
սէ տէ, պու Թիւրքիստան մէսէլսի, Հօ-
ւըլմէյ Եփէլի կիպի պիլճիւմէ Էւրօրա-
նքն ալթիւթ օլմասնա սէպէպ օլապի-
լիւ :

ԳԱԼԻՖՈՐՆԻԱՍՍ. ՖԲԱՆՍԸԶԼԱՐ

Ֆրանսիացիք ուղագ մէմալիքլէրէ
հիճրէթ իթմէլէր, անճագ պիր ինդըպ
վէ եախօտ պիր իթմիլալ զուհուրինտէ
մէճպուրիլէթ իւզէրինէ վաթանլուրըն
թէրք իտէրլէր :

1848 իթմիլալընտան սօնրա բէք չօգ
Ֆրանսիացի ֆամիլէալէրի ձէլալիւտէ պա-
տիհազա արաղի պուլմագ սէվաաթըյա օ-
լայա հիճրէթ իթմիշ վէ Սմէրիգատա վա-
ղը ալթուն մաաթէլէրինտէն իթմիֆատէ
իթմէք իւզրէ, օլայա տաթի 30 պին դա-
տար Ֆրանսիացի կիթմիշ տիր :

Օ վաղըթ Նաբօլէօն ճիւմհուր բէյի
օլտուղուտան էրպապը իթմիլալը երրագ-
լաթարմագ իւզրէ պաղը բուէսալարըն
էլէ ալըպ : Գալիֆօրնիա մաաթէլէրինտէն
ալթուն չըգարմագ իւմիւտլէրի իլէ մէր-
պում 30 պին գատար Ֆրանսիացիք հիճ-
րէթ մէյլինէ աիւշիւրմիւշ իտի :

Պաւ քէրէ Ֆրանսիանքն պահրը միւ-
հիթի քէպիր Ֆիլիսուսուն գօմանտանը թա-
րաթընտան, Ֆրանսա ումուրը Պահրիլէսի
վէ էճնէպի մէմալիքլէր էյալէթլէրի նէ-
զարէթինէ վիւրուտ իտէն պիր զըթա լաի-
հասընտա, Գալիֆօրնիա պուլունան Ֆր-
անսիացիքըն ահվալը խապէր վէրիլմիշ
տիր :

Գալիֆօրնիայա մէհաճիւր կէօնտէրիլ-
տիլինին սէպէպի Բարիգտէն պաղը էրպա-
պը իթմիլալը պիր վէսիլէ իլէ երապալթ-
մագտան իպարէթ օլուպ հիւքիւմէթ իմ-
ւէրաթօրիլէ թէշքիլ իթաիքտէն սօնրա,
պու սէպէպ մէյտանտան գալգտըղընտան

Գալիֆօրնիայա հիճրէթ իտէն Ֆրանսիացի-
լար տաթի աղալըպ 1837 սէնէսինտէ 25,
000 քիշի գատար գալմըշ վէ պու կիւնքի
կիւն սայըլարը 10,000 քիշիլէ էնիպ Սան
Ֆրանչէսքօ շէհրինտէ 4000 գատար էլան
մէվմուտ պուլունմուշ տուր :

Ֆրանսիացիք, օրատա գալմանիլը ճիւմ-
հուրիլէլէ սէրիան իւրիլէթ իտիւպ, սայ
ուաւէլ վէ թաաթուֆ իլէ ահալիլի սալիլէյէ
իպրէթ պալալ օլմուշար տըր, մահալը
մէզըրիւրէ հիճրէթլէրինտէ տէֆինէ պուլ-
մագ նիլէթլէրի ֆիլիլէ չըգամամըշ իտէ տէ
գաղանճարը սաւըթը մաթլուպէտէ օլուպ
մաաթէն ամէլիլաթընը թէրք իլէ զրաաթ
վէ թիճարէթէ մէյլ իթմիշ վէ վաթանը
ապիլէլէրի իլէ միւնսաիպաթ բէյաալ իթ-
միլէր տիր :

Մօտայա միւթաալիք, էշեա վէ Բա-
րիլ զումաշարը վէ միւճէվէրաթ, լա-
վանտա վէ բումատա վէ շարապալթարագ,
Գալիֆօրնիա պուլունան Ֆրանսիացիք
հայը թիճարէթ իտէրլէր :

Չրաաթ իլէ մէշուլ օլանլար, Ֆրան-
սաա ճարի օլան ուսուլը զիւրաթը, օրա-
տա տաթի իճրա իթմիլէր տիր, հաթթա
էվլէլէրի Գալիֆօրնիաա էքմէք հայը
պահալը վէ իպրաթ 5 Ֆրանգա օլտուղու
հալտէ մուսիլարէն Ֆրանսիացիք, օրատա
պիրաթա պաշայալը սէնէվի 15 միլիօն
900 պին ֆրանգըղ ուն իւրաճ վէ հու-
պուպաթ ու սէպգէվաթ տաթի զիյատէ-
սիլլէ չըգամագտա տըր : Էվլէլէրի պիր լա-
հանա 20 Ֆրանգա սաթըլըր իմիշ :

Ֆրանսիացիք, Գալիֆօրնիաա պաղ
տաթի էթթիլտիրիլալ չըգան իւզիւմ գա-
լէթ թաթը իմիշ, վէ շարապալարը հէր
նէ գատար Ֆրանսա շարապընա պէյնղէ-
մէզ իտէ տէ, բէք ալա տաթի շարապ օլ-
մուշ տուր :

1870 սէնէսինտէ Գալիֆօրնիաա 128
պին վարիլ շարապ չըգարըմըշ տըր :

Հաթթա հէր նէվի շարապըն թէճ-
րիւպէսինի եաթմուգ իւզրէ պիր գու-
բանեա թէշքիլ օլունուպ մահալինտէ
Եամբանեա թաղիլտի օլարագ եաթըլան
շարապտան 10400 սանաղդ սաթըլմըշ տըր :
Արաղի իլէ քիթիւք պէյնիլտէ իթմիլաճ
հասըլ օլտուղուտան սօնրա օլայա մախսուս
օլարագ պիր նէվի ալա շարապ հասըլ օ-
լաճաղը աշիքեար տըր :

Գալիֆօրնիաա աղնամ պէսլմէքլէ,
կէրէք քէնաիլէրինտէ վէ կէրէք աղնամ
եռնունուն ֆիւրուլթի հայը հասըլաթ
վէրիլ :

1871 սէնէսինտէ Եուն իւրաճաթը
34 միլիօնա պալիլ օլմուշ տուր : Չիլդը-
մէթ մաաթէն իւրաճաթը իտէ 144 միլիօն
770 Ֆրանգ տըր :

Գալիֆօրնիաաա Ֆրանսիացիք պա-
ղը Ֆրանսա թէճէսիւթընը օրատա տաթի
իհտաա իթմիլէր տիր, էքճիւմէ իհտաա
իթմիշ օլտուղարը էմիլիլթ սանաղդընա
սէնէվի 25 միլիօն ֆրանգ էմանէթ պրա-
ղըլը, վէ եիւզտէ օն տաթի ֆաիլ վէ-
րիլ :

Իթմիհատ իսմիլլէ պիր ճէմիլէթլէ-

լէրի տաթի պուլունուպ սէնէվի իւշ թա-
լէրուն օն թալէրէ գատար ճէմիլէթէ
աղճէ վէրիլտիլինտէն աղճէ վէրէն քիմ-
սէնին վէֆաթընտան սօնրա ֆամիլէալըն-
տան թալին օլմումուշ օլան քիմէսնէյէ,
ճէմիլէթտէն 2000 թալէր վէրիլիլ : Հա-
սըլը ճէմիլէթ վէ իճթիւմա իլէ թաաթ-
ուֆլարը սայէսինտէ Գալիֆօրնիա Ֆրան-
սիացիք Ֆրանսա վէ Բրուսիա մահարէ-
պէսի զէմանընտա պիր միլիօն ֆրանգ գա-
տար իտէ կէօնտէրմիշ վէ պաաթհու-
Ֆրանսա էյալէթլէրինտէ գալթարըլմաթը
իլին տաթի 300 պին ֆրանգ ճէմ իթմիշ-
լէր տիր :

Ֆրանսիացիք վաթանը ապիլլէրինտէ
գաալը իտարէ օլմայան պիր միլլէթ աաա
օլունտուղարը հալտէ էճնէպի մէմալիք-
լէրտէ ինաալ էրպապը իթմիլալտէն օլա-
րագ հիճրէթ իթմիշ օլան Ֆրանսիացիքըն
կիթաիլէրի եէրտէ գուղու կիպի օ մա-
հալին գալմանիլինէ իթաաթ իթմէլէրի
շայանէ իթթիլաթ մէվաաթէն տիր :
(Ժաւրալ ու Տէպ)

Բօմատա Մուրը Աւաքիւլը քիլիսէ-
սինին Աւագ խորանընքն ալթընը գաղ-
տըղարընտա պէշինճի տէհրտէ մէրհում
Մուրը Փիլիպպոս իլէ Մուրը Յակոբուն
(քիւշիւք ՍՍՍՈՒՆՔԼՍՐԸ պուլուն-
ուպ հայը ահալի իպաաթէթէ կէլիլօրլար :

Բաքա հաղրէթլէրի խօշնուտիլէթի-
նին պէյանը զըմընտա քիլիսէի մէզպու-
րուն թամիլինէ իսթիմալ օլունմագ իլիւն
պէօյիւք պիր մէպլաղ իթա էյլէմիշ տիր :

Քուսիա տէվլէթինին Նրան շահը իլէ
պիր իթմիլալ հուսուլէ կէթիլմէք է-
մէլիլլէ քեանունի սանինին երմի իքինճի
կիւնիւ թէհրանտան պիր մուրաիլաա
մէճմուր իլամ զըլմաթընը Թայմըղ զա-
ղէթաթընտա կէօրիւմիւշ վէ պու պէնտին
հաղգընտա Թայմըղըն միւթաաաթ տաթի
կէլէնլէրտէ Մէլքօն խանըն Բէթրուպուրկա
աղիմէթի Եահ հաղրէթլէրինին Աօնարա
վէ Բարիլ վէ Բէթրապուրկ թարիլիլլէ
Տէրաաաթէթտէն ալթէթ իտէճէյի հալա-
տիսի եաղըմըշ իտէ տէ, մումայիլէյհին
Բէթրապուրկա կիտիլի մահալ իթմիլալը
մէզըրիւրին պիր սն աղտէմ իճրաթը խու-
սուսու իլին օլտուղունու իլալէյի մէզալ
իթմիշ տիր :

Մէմօրիալ Տիւրքումթիք եաղըյօր քի
Ֆրանսա իլէ Բրուսիա մահարէպէսի զէ-
մանընտա Ֆրանսանքն վիէննա սէֆիլի
պուլունան Մ. Արամօն կէլէնլէրտէքի
մահարէպէյի մէզըրիւրտէն պահօ իլէ
խուսուսը մէզըրիւրին Աւոթրիա վէ Բը-
րուսիա միլանէսինտէ միւքեալմէսի ճէր-
եան իթմիշ իտի, հաթթա մահարէպէյի
մէզըրիւրտէ Ֆրանսիացի օրտուսու ձէրմա-
նիանքն ճիհէթը ճէնուպիլտէն տուլունի-
լէ Պալիէրայա մուվաթըլէթինտէ Աւաթրիա
վէ Մահարիւթան օրտուսունուն պիրլէշմէ-
սի միհես օլտուղու մէվաաթ օլարագ եա-
ղըյօր տէյէրէք Թայմըղաա պիր պէնտ
կէօրիւլաի :

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԵ

Մատրիտ 30 քեանունի սանի.
Դրալիաննն պիր էրքեք էվլաուր տիւն.
հայա կէլտի :

Պրադիլիա քէզա .

Սարը սըթմա հասթալըլը վէրալար-
տա քէսպը շիտտէթ իթտի :

Լօնտրա քէզա

Բրէնս Պօնաբարթ կիթմէսինի պիր
դաշ կիւն տահա կէրույէ պրադտը :

Բարիդ քէզա .

Պօրսա նասըլ քի աշըլտը էօյլէ տէ
դաբանտը .

Վիէննա 31 քէզա .

Մէպուսան միլլէթինին թաինինտէն
տօլայը պաղը կէօնէ միւլքիւլթ օլաճա-
ղընը զանն իթմիշ տիր :

Մատրիտ քէզա .

Մալիյէ նաղըրը տէյունու ումուլի
իչին վէրիլէճէք ֆաիլլէրի էճնէպիտէն ի-
թա օլունմայըս սիւրէթը ախէր իլէ թէս-
վիյէ օլունմասը զըմննաա մէճիսէ պիր
լաիհա թադտիմ իթմիշ տիր :

Սթինա քէզա :

Լօրիւմ մատէնի հադընտա Սթինա-
տա պուլունան իթալիա սէֆիրի խարիճի-
յէ նէզարէթիլլէ գաթի մինասիպէթ էյ-
լէտի :

ՍԱՐՐԱՖԻՅԵ

ԳԱԼԱԹԱ ՐԻՍՏԱՍԸ

Յունի. 21 աղլամ դափանտը	59—08
« 22 սապահ աշըլտը	59—14
« « աղլամ դափանտը	59—19
« 23 սապահ աշըլտը	59—19

ԻԼԱՆԱԹ

Տարիէի սատիսէ տախիլինտէ պուլուն-
նան էմլաղըն պէշ սէնէտէ պիր ուսուլի
միւլթաէզիյէ թէվիթիքէն իճրասըլաղըմ կէ-
լէն թահրիլը վէ թագտիլի զըյմէթինէ
պուլ քէրըն պիթէվիթիքի թաալա պէտ
վէ մուպաղըթ օլունմուշ օլունդունտան
վէ թահրիլի իճրա օլունան հէր էմլաքէ
գըյմէթիլլէ իճրաթը սէնէվիլլէի ճէտի-
տէսինի հալի վէ պաղը իլթալարթը մուհ-
թէվի վարադաի մահսուսէ պրաղըլաճա-
ղընտան թախմիլի ճէտիտ իւլէրինէ մու-
թասարըթընն սուրէթի միշրուաաա վէ նը-
ղամը տաիլէսինտէ հէր նէ տէյէճէյի վար
իսէ թարիլի վարադաաա իթիպարէն պիր
մահ զարթընտա տաիլէյէ կէլիպ պէյան
իթմէսի վէ միւլտտէթի մէշքիւլէ ինդը-
ղասընտան սօղըա թախմիլի ճէտիտտէն
տօլայը պիր կէօնա իսթիտա իսթիմա օ-
լունմայաճաղընտան ահապը պուրատա
պուլունմայան էմլաքին վէքիլլէրի վէ ա-
ղար օլունլէրին տախի միւլթէճիլլէրի զիքը
օլունան վարադալլէրի վաղտը իլէ ահա-
պընա իսալ իթմէք վէ եախստ սահիպլէրի
թարաթընտան մուրախաա պուլունտուդ-
լարը հալտէ պիլ վէքէալէ տայրէյէ միւ-
րաճաաթ էյլէմէք լաղըմ կէլէճէյի կիպի
էմլաքին մուպէնէսինտէ թահրիլը մէմուր-
լէրինէ պիր կէօնա չիքէայէթ իշոյէ իտէն
օլուր իսէ պունտան տօլայը մէմուրլէրին
թագտիլի ֆիլյաթտա սէվի ու խաթա վու-
գուա կէթիլմէսի միւհթէմէլ իտուկինտէն
պունուն աաէմի, վուդուի իչին հէր քէս
թարաթընտան թէսհիլթը աղիմէնին տի-
րիլ օլունմամասը իչին քէյթիլլէթ ճիւմ.

լէնին մալիւլի օլմաղ իւղըն իւն վէ իւ-
թարէ իպթիտար զըլընաը : 1

20 Յունիար 1873 .

Ժ. Տ. ՃԱՆԵԹԹՕ ՇԻՐԳԵԹԻ ՊԱՆԳԱՍԸ

Ղալաթա Գօմիսիօն խանընտա նումէրօ 16 :

Իշու մաղաղատա հէր տէվլէթլէրին իրրա-
միլլէլի վէ իրրամիլլէսիլ սէհիմլէրին ախղուլիտ-
սընտան մաաաա հուրուլ էտէն ֆաիլլէրի վէ դա-
ղանըն մէպաղ պիլ սգօնթօ թէթիլլէ օլունուր
պունտան մաաաա .

1. Տէվլէթը Սիլլէ թիմուր Եօլունուն սէհիմ-
լէրին Եէօքիւլի վէ եա թանէ թանէ ֆիլուլթ
օլունտուլի :

2. Պուքրէլին սէնէտէ ալթը տէֆա չէքիլէն
100000-75000-50000 ֆրանգ դաղանուն պիլլէթ .
լէրի :

3. 1873 շուպաթ 11 ինտէ չէքիլլէճէք Սաղ-
սօնիա պիլլէթլէրի :

4. Մաղաղայը մէզպուրտա Բարիդ Զվիլլէր
վէ Վիէննանըն էն մէշհուրլէրինտէն սաաթ վէ
դօրտօն վէ սաիլի տախի ղայէթ էհվիլ ֆիլթլէ
սաթըլտըլ :

5. Քէզա մէմնուլթա տաիլ իմալթ քէքմէ-
հարէթի սիւրէթտէ թամիր օլունուր .

Օտէսաա Վիէննա Բարիդ վէ Լօնտրա իլէ
մուամլէլ օլունմագ իսթէնիլթիթտէ տախի քէֆա-
լէթլէ րապթ օլունարագ պանդաճա մաա գօմիսիօն
ախղուլթա օլունուր :

Զիտտէ մաալիւմաթ իչին իտարէյէ միւրա-
ճաաթ օլունուր :

ԲԱՆԱԿԱՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՑՈՒԹԻՆ

ԲԱԺԱՆԵՍԱ ՅԵՐԿՈՒՍ ՀԱՏՈՐՍ

ՅՕՐԻՆԵՍԱԼ Ի ՏԷՐ ՊՕՂՈՍ

ՎԱՐԳԱՊԵՏԻ ԷՄՄԱՆՈՒԼԷՍԱՆ

ՎԵՐԳԵՐ ՍԱՐԱՆԶԵՆԵՐԵՆ

Սոյն ընտիր մատեանը հայերէն մա-
թուր գրաբար լեզուաւ յօրինուած ըլլա-
լով, ընդարձակօրէն փիլիսոփայութեան
ամեն խնդրոց վրայ կը խօսի :

Կը գտնուի, Սէտայը Հաղըգէթի
տպարանը և ամեն գրալաճառաւոյ քով, և
կամուրջի գլխոյն պարագան :

Գին 2 Մէճիա .

ԳԻՐԱԼԸԳ ԷՎ

Պէյ օղլունտա Սղա համամը սօղա-
ղընտա 9 նումէրօլը քեալիլ խանէ 14 օ-
տա պիր դույու վէ սարնիլ վէ իրի թա-
րաթըլը պաղճէ իլէ մահտուա էլ Եէօլմ քի-
լայըդ օլուպ թալէպիլի զուհուրինտէ
մաթպաաղըղա միւրաճաաթ էյլէմէլլէրի :

Զիւմալիլիլ խանընտա 6 նումէրօ օ-
տամը թէրք իլէ Ստամպուլտա Գամանթօ
խանը իթթիսալինտէ Հալաղըլ խանը 2
նումէրօյա նաղլ իթտիմ :

Սէն

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԵՍՈՒԼԸ ՂԱԶԵԹԱ

ՄԻԲԱԹԷԼ ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՂԱԼԱԹԱ

Ն. 19 ԷՐՄԵՆԻ ԳԻԼԻՍԱՍԸ ՍՕԳԱԼԸ
ԽԱՆԸ ՔԷՊԻՐ

ՄԷՄԱԼԻԳԻ ՕՍՄԱՆԻՅԷՆԻՆ ԷԻՐՈԲԱ ԳԸԹԱՍԸ ԹԻՄՈՒՐ ԵՕԼՈՒ

ԵՕԼՃՈՒ ՆԷՕՊԵԹԼԻՐԻ

ԵՍԱՄԳՈԼՏԱՆ ԶԱԹԱԼՃԱ ԽԱԹԹԻ

1873 ԲՆՈՂ ԲԷՆԵՆԻ ԲԷՆ 2 ԲԷՆԻՆ ԿԷՆԻՆ

ԱԼԹՈՐԴԱ ՍԱԱԹ

ՀԱՐԱԳԷԹ	Սթամպուլտան հարաքէթ իտէն մախուլթ դաթարլարըն վաղթ ու սաաթլէրի						
	Ն. 2	4	6	8	10	12	
	Սապահ նէօլլէթի			Ախլամ նէօլլէթի			
	Սաաթ	Տաղիքէ	Ս. Տ.	Ս. Տ.	Ս. Տ.	Ս. Տ.	Ս. Տ.
Սթամպուլտան	2	31	5 31	5 21	8 21	11 21	1 21
Եէտի-գուլլէտէն	2	50	4 12	5 40	8 40	11 40	1 40
Մաքրի-քէօյիւնտէն	5	4	4 28	5 54	8 54	11 54	1 54
Այիսթէֆանստան	5	18	4 40	6 8	8 98	12 8	2 8
Քիւլիւք Զէքմէճէտէն	5	28	4 54	6 18	8 3	12 18	2 18
Հատէմ-քէօյիւնտէն	—	—	6 26	6 —	—	—	—
Զաթալճատան	—	—	7 29	—	—	—	—

ՀԱՐԱԳԷԹ	Զաթալճատան հարաքէթ իտէն մախուլթ դաթարլարըն վաղթ ու սաաթլէրի						
	Ն. 1	3	5	7	8	11	
	Սապահ նէօլլէթի			Ախլամ նէօլլէթի			
	Սաաթ	Տաղիքէ	Ս. Տ.	Ս. Տ.	Ս. Տ.	Ս. Տ.	Ս. Տ.
Զաթալճատան	—	—	—	—	10 22	—	—
Հատէմ-քէօյիւնտէն	—	—	—	—	11 27	—	—
Քիւլիւք-Զէքմէճէտէն	2	11	4 1	6 41	9 41	1 1	2 23
Այիսթէֆանստան	2	25	4 15	6 55	55	1 15	2 57
Մաքրի-քէօյիւնտէն	2	57	4 27	7 7	10 97	1 27	1
Եէտի-գուլլէտէն	2	52	4 42	7 22	10 22	1 42	—
Ստամպուլտան	5	18	4 58	7 58	10 58	1 58	5 22